

4. Храпкіна В. В., Бухтеева Т. В. Сучасні тренди маркетингу в умовах війни. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. №1(15). 2025. URL: https://www.researchgate.net/publication/392116077_SUCASNI_TRENDI_MARKETINGU_V_UMOVAN_VIJNI (дата звернення: 02.04.2026).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-606-8-8>

**АДРЕСАТ ВПЛИВУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ОРГАНІВ
ЯК ЦЕНТРАЛЬНИЙ СУБ'ЄКТ
АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ**

Галунько Валентин Васильович

доктор юридичних наук, професор,

*Академік Академії адміністративно-правових наук, почесний директор
НДІ Публічного права,*

*голова ГО «Академія адміністративно-правових наук,
професор кафедри адміністративного права, інтелектуальної
власності та цивільно-правових дисциплін,*

*Київський університет інтелектуальної власності та права
м. Київ, Україна*

<https://orcid.org/0000-0003-1619-5028>

Обґрунтування доцільності інституційного та доктринального використання категорії «адресат» у системі суб'єктів адміністративного права України базується на її здатності забезпечувати чіткість, універсальність і функціональну узгодженість категоріального апарату. Зазначена категорія безпосередньо відображає спрямованість адміністративно-правового впливу, оскільки фіксує суб'єкта, на якого поширюється дія відповідних норм адміністративного права. Такий підхід дозволяє подолати термінологічну фрагментарність, притаманну попереднім доктринальним моделям, і забезпечити концептуальну єдність правового аналізу. Водночас він сприяє формуванню цілісної моделі взаємодії між адміністративними органами та суб'єктами адміністративного впливу. Концепція адресата забезпечує доступність наукового сприйняття та ефективність застосування у правотворчій і правозастосовній діяльності.

Отже, категорія «адресат» має розглядатися як базова доктринальна конструкція сучасного адміністративного права, що визначає його суб'єктний вимір. Її використання сприяє уніфікації наукової

термінології та підвищує якість адміністративно-правових досліджень. Крім того, вона дозволяє системно узгодити теоретичні положення з практикою функціонування публічної адміністрації.

У широкому розумінні адресат – це будь-який суб'єкт адміністративного права, який перебуває під впливом адміністративного органу у процесі реалізації норм адміністративного права. Такий підхід дає змогу охопити всі різновиди публічно-правової взаємодії незалежно від їх функціонального змісту чи галузевої належності. Адресатами виступають приватні фізичні та юридичні особи, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання, громадські об'єднання та інші учасники суспільних відносин. До цієї категорії доцільно також відносити адміністративні органи у відносинах ієрархічної підпорядкованості, коли вони виконують імперативні акти органів вищої компетенції. Це підкреслює універсальний характер категорії адресата та її придатність для використання у всіх сферах публічного адміністрування та службового права. Вона не обмежується процедурним виміром, а відображає системну природу адміністративно-правового регулювання. У такий спосіб адресат постає як центральний елемент системи суб'єктів адміністративного права. Це дозволяє розглядати його як базову категорію для класифікації невіддільних і окремих владних суб'єктів у межах адміністративних правовідносин.

Інституційна сутність категорії «адресат» полягає у забезпеченні зв'язку між нормами адміністративного права та їх фактичним втіленням у суспільних відносинах. Саме через адресата адміністративно-правові приписи набувають конкретного змісту та практичного значення. Адміністративний орган, реалізуючи свої повноваження, завжди спрямовує юридичний вплив на визначеного або потенційно визначуваного адресата. Це забезпечує персоніфікацію владного впливу та підвищує рівень правової визначеності у публічно-правових відносинах. Одночасно категорія адресата дозволяє чітко окреслити обсяг прав і обов'язків учасників адміністративних правовідносин. Вона виступає своєрідним індикатором меж реалізації компетенції адміністративних органів. Завдяки цьому забезпечується узгодженість між нормою права та її адресним застосуванням. Це має принципове значення для ефективності механізму публічного адміністрування.

Функціональний зміст категорії «адресат» розкривається через багатовимірний адміністративно-правовий статус, що охоплює всі ключові форми взаємодії з адміністративними органами. По-перше, адресат виступає носієм суб'єктивного публічного права на отримання адміністративних послуг та інших сприятливих результатів діяльності адміністрації. По-друге, він є суб'єктом, на якого може поширюватися

дія адміністративного примусу у разі порушення норм права. По-третє, адресат реалізує свої права участі, впливаючи на діяльність адміністративних органів через механізми звернень, скарг і публічних консультацій. Така триєдина модель дозволяє комплексно охарактеризувати його правове становище у системі публічно-правових відносин. Вона підтверджує, що адресат є не лише об'єктом владного впливу, а й активним суб'єктом адміністративної взаємодії. Це відповідає сучасним тенденціям розвитку людиноцентристського публічного адміністрування.

Література:

1. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-ІХ. Законодавство України. Верховна Рада України. 2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2073-20>

2. Галуцько В. В. «Адресат» чи «адміністрований»? : дискусія щодо утвердження в доктрині адміністративного права України. *Juris Europensis Scientia*. 2026. № 1. С. 101–105. <https://doi.org/10.32782/chern.v1.2026.17>

3. Загальне адміністративне право України: просто зрозуміло : навчальний посібник / за заг. ред. В. Галуцька. 2026. 64 с.

4. Фелик В. І., Галуцько В. В., Шишка Р. Б., Воробей П. А., Фелик О. В. Адміністративний орган. *Dura lex, sed lex*. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 6. С. 155–161. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-6/32>

5. Адміністративне право та адміністративний процес. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтєвський, А. Берлач та ін.; за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. Вид. 5-те. Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. 700 с.

6. Галуцько В., Фелик О., Берлач А., Іванишук А. та ін. Сучасна адміністративістика. Курс лекцій: навчальний посібник / за заг. ред. В. Галуцька. Київ: Видавництво «Люд-мила», 2025. 152 с.